

Beslutningsforslag nr. **B 126**

Folketinget 2009-10

Fremsat den 9. februar 2010 af Pernille Vigsø Bagge (SF), Pernille Frahm (SF), Ole Sohn (SF) og Nanna Westerby (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om at begrænse og skabe klarhed over udviklingen med hensyn til forældrebetaling og private sponsorater i folkeskolen

Folketinget opfordrer regeringen til senest den 1. august 2010 at fremsætte lovforslag eller tage nødvendige andre initiativer, der kan begrænse og ska-

be klarhed over udviklingen med hensyn til forældrebetaling og private sponsorater i folkeskolen.

Bemærkninger til forslaget

Folkeskolen benytter sig i stigende omfang af penge fra såvel forældre som private sponsorer. Det strider mod princippet om, at skoler er offentligt finansierede i Danmark. Forslagsstillerne finder det derfor nødvendigt at begrænse og ikke mindst skabe klarhed over udviklingen med hensyn til private sponsorater.

Folkeskolelovens § 19 siger, at undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed i undervisningen. Grundloven fastslår endvidere, at folkeskolen skal være offentligt finansieret med fri og lige adgang for alle.

For nylig har Danmarks Lærerforening undersøgt omfanget af forældrebetaling for lejrskoler og ekskursioner på landets 1.600 folkeskoler. Den viste, at 36 pct. af skolerne kræver forældrebetaling til entré og transport ved ekskursioner, og 23 pct. bruger forældrebetaling ved lejrskoleophold ud over det beløb, som det er tilladt at opkræve i form af kostpenge. Det er altså mere end hver tredje skole, som gør brug af forældrebetaling ved ekskursioner, og forældrene betaler til lejrskoleophold på hver fjerde skole. Danmarks Lærerforenings undersøgelse viser også, at mere end hver femte skole inden for de seneste 3 år har modtaget sponsorstøtte fra private firmaer.

Der henvises til Danmarks Lærerforenings undersøgelse om sponsorering i folkeskolen af 3. september 2009 på <http://www.dlf.org/>.

Et ja til øremærkede penge til eksempelvis skolebøger er et klart brud med folkeskolelovens princip om, at undervisningen skal være offentligt finansieret. Udbredelsen af private sponsorater risikerer at træde i stedet for offentlige bevillinger og skabe øget ulighed mellem skoler, da nogle skoler vil have nemmere ved at tiltrække sponsorer end andre. Vi kan derfor ikke acceptere en privatisering af folkeskolerne, hvor brugerbetaling og sponsorering bliver afgørende for, hvilken kvalitet den enkelte skole kan tilbyde.

Danmarks Lærerforenings undersøgelse peger også på, at forældrebetalingen i mange tilfælde er en forudsætning for at aktiviteten kan finde sted. I Undervisningsministeriets egen vejledning nr. 12 af 23. februar 1999 om ekskursioner, lejrskoler og

skolerejser m.v. hedder det utvetydigt, at »Kommunen afholder alle udgifter, der er nødvendige for lejrskolens gennemførelse. Det indebærer, at kommunen skal betale alle udgifter, der er forbundet med lærernes deltagelse samt alle udgifter, der er forbundet med elevernes transport, ophold, entréudgifter og lignende.«

Det er følgelig forslagsstillernes opfattelse, at den udbredte forældrebetaling og behovet for privat sponsorstøtte kræver øget fokus og opstilling af klare spilleregler på området, så ingen er i tvivl om, at der er grænser for, hvad skolen kan opkræve af forældrene.

At en række skoler oplever at være nødsaget til at lade private midler finansiere selv udgifter til den almindelige drift, er udtryk for, at skolernes pengekasse er helt i bund på grund af regeringens massive pres på den kommunale økonomi. Derfor er det efter forslagsstillernes opfattelse nødvendigt at gøre forældre og andre aktører bekendt med, at det er ulovligt at opkræve betaling af forældrene til henholdsvis lejrskoleophold og ekskursioner og andre undervisningsrelaterede aktiviteter.

Behovet for klare spilleregler understreges også af det forhold, at man i dag risikerer at lægge unødigt pres på forældre, der kan beskyldes for at blokere for, at bestemte aktiviteter kan gennemføres. Det er ganske urimeligt og kræver politisk handling. Folkeskolen er dét sted, hvor børn fra alle sociale lag mødes, dannes og uddannes til at blive aktive borgere i samfundet. I folkeskolen skal børnene socialiseres og ikke udsættes for tiltag, som i stedet understøtter en polarisering. At bevare folkeskolen som en offentligt finansieret skole med fri og lige adgang for alle er selve forudsætningen for, at den kan understøtte sammenhængskraften i samfundet. Skolen skal vederlagsfrit stille de undervisningsmidler, som er nødvendige for deltagelse i undervisningen, til rådighed.

Klare spilleregler for private sponsorater er også nødvendigt for at undgå, at skoler forventes at føje forældres krav eller tilbyde virksomheder modydelser for sponsorater.

I dag bombarderes børn og unge med et væld af reklamer. I stedet for at øge mængden af reklamer

bør vi i langt højere grad værne om børns og unges ret til et frirum, hvor det handler om at lære og udvikle sig. Stærke økonomiske kræfter forsøger konstant at gøre børn og unge til forbrugere og fastholde dem i den rolle. Forslagsstillerne mener, at skolen skal være fri for den slags.

En af skolens fornemste opgaver er at uddanne børn og unge til at agere i et informationsfund, hvor reklamer har enorm magt. Det er absurd, hvis denne læring skal ske i skoler, der samtidig er plasket til med reklamer.

Forslagsstillerne vil derfor begrænse og skabe klarhed over udviklingen i forældrebetaling og private sponsorater i folkeskolen efter følgende principper:

- Forældrebetaling for ekskursioner og lejrskoler er ulovligt. Forældre kan kun lovligt opkræves

penge til kost på lejrskoleophold (p.t. kr. 70 pr. dag).

- Alle kommuner skal lave etiske spilleregler for forældrebetaling og private sponsorater i folkeskolen.
- Der må ikke være knyttet krav om modydelse i strid med kommunens etiske spilleregler til de sponsorater, der gives.
- Eventuelt undervisningsmateriale, der sponsoreres, må ikke have karakter af reklame.
- Alle sponsorater skal registreres og være offentligt tilgængelige, så det bliver synligt, hvor meget af den kommunale folkeskoledrift, der finansieres af henholdsvis forældre og/eller private sponsorer.

*Skriftlig fremsættelse***Pernille Vigsø Bagge (SF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at begrænse og skabe klarhed over udviklingen med hensyn til forældrebetaling og private sponsorater i folkeskolen.

(Beslutningsforslag nr. B 126).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.